

Mondzorg bij ALS/PLS

Anna Holtman & Saskia Westerhoff-Weijts
Mondhygiënisten

mobielemondzorggroningen

Laatste Levensfase

- * In de laatste levensfase is de zorgverlening erop gericht dat de patiënt zijn leven in alle waardigheid en eigenheid binnen de kring van zijn dierbaren kan voltooien.

Mond speelt een belangrijke rol

- * Via de mond kan je:
  - de relatie met anderen onderhouden
  - praten met geliefden
  - je wensen laten horen
  - je emoties laten gaan

Mondproblemen in de laatste levensfase

- * In deze fase, waarin veel medeleven en medelijden worden ervaren, mogen mondproblemen zo weinig mogelijk extra belasting met zich mee brengen.

Overnemen van de mondzorg

- * Gêne
- * Observeren
- * Vragen
- * Doen

Meest voorkomende oorzaken van mondproblemen

- * Overmatig speeksel??
- * Droge mond
- * Plakkerig gevoel in de mond
- * Overmatige vorming van tandplaque
- * Slechte mondgeur
- * Tandsteen vorming
- * Cariës

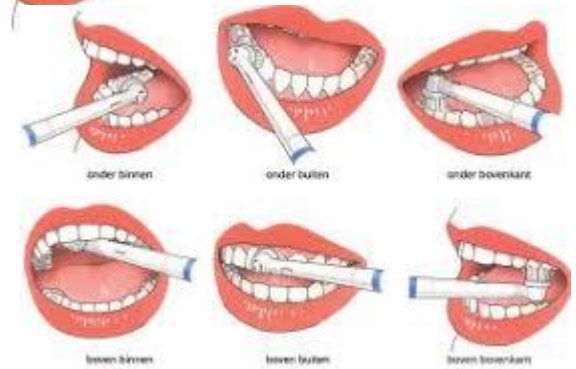
Mondproblemen

- * Aanwezigheid van plak →
  - * Bloedend tandvlees
  - * Cariës

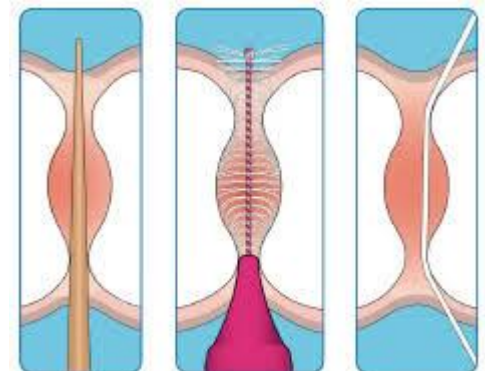

Oplossing

- * Poetsen
- * Interdentale reiniging

Mondproblemen

- * Pijnlijk/ontstoken slijmvlies

Oplossing

- * Reinigen met Denta-
swab bevochtigd met
fysiologische zout of
een mild mond-
spoelmiddel

Mondproblemen

- * Ulcera's (zweren)

Oplossing

- * Reinigen met Denta-swab bevochtigd met 0,12% chloorhexidine mondspoelmiddel

Mondproblemen

- * Candida infecties

Oplossing

- * 100% Mondhygiëne
  - * Poetsen
  - * Wangzakken reinigen
  - * Tong reinigen

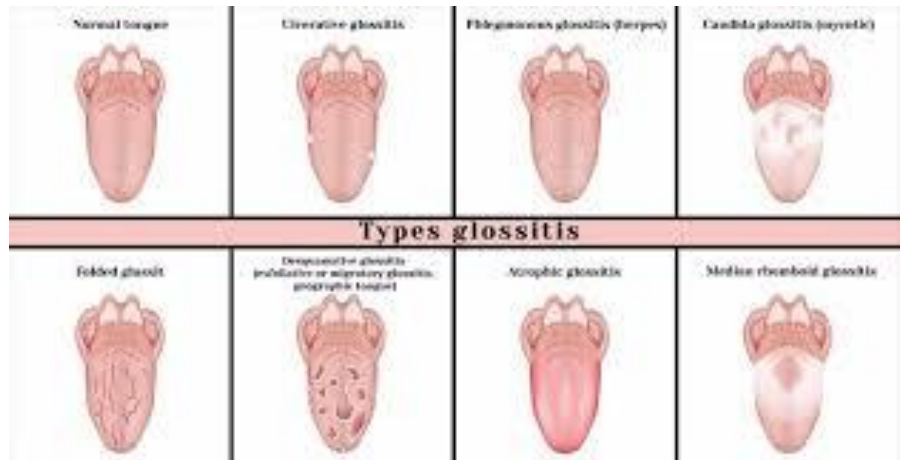

VOOR

NA

Mondproblemen

- * Glossitis (tongontsteking)

Oplossing

- * 100% Mondhygiëne
  - * Poetsen
  - * Wangzakken reinigen
  - * Tong reinigen

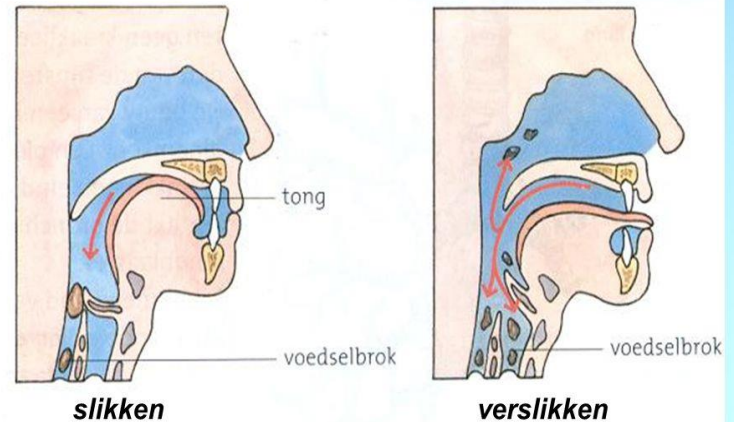
VOOR

NA

Mondproblemen

- * Aspiratiepneumonie als gevolg van dysphagie (slikprobleem)

Slikken en verslikken

Oplossing

- * In etappes poetsen
- * Doperwt tandpasta
- * Kin van cliënt iets naar de borst
- * Mobiele afzuiger gebruiken

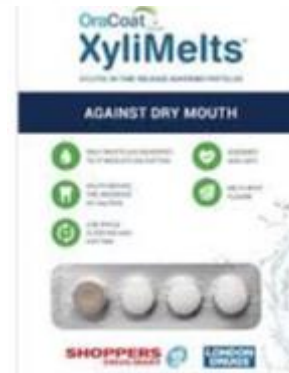
Mondproblemen

* Droge mond

Oplossing

- * De mond regelmatig te bevochtigen met NaCl 0,9%
- * Speekselvervangers/mondbevochtigers, bv Oral Balance®, Xeros®.

Slechte mondgeur/Halitose

- * Is een gevolg van een droge mond, bepaalde ziekten en/of gebruik van medicamenten.
- * In de laatste levensfase mag een slechte mondgeur nooit een belemmering vormen voor het uiten van emoties.
- * Client/patient moet “knuffelbaar” blijven

Behandeling van halitose

- * Systematisch bevochtiging van de slijmvliezen
- * Verbeteren van de mondhygiëne
- * Symptomen nemen af

Protocol: Mondzorg laatste levensfase

- * Er is een protocol opgesteld waardoor eenvoudige handelingen mondproblemen en symptomen zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen, verlicht en/of opgegeven.

Vragen?

- * Saskia Westerhoff-Weijts
- * Anna Holtman
- * Eliane Bronsema-Teixeira Cardoso
  - * dank voor een aantal foto's en aanleveren protocol mondzorg in de palliatieve fase

Contact gegevens:
mobielemondzorggroningen@gmail.com

Nuttige links

- * www.plein.nl → voor aanschaf alle getoonde middelen
- * www.demondnietvergeten.nl → geeft tips voor verzorging, inclusief videomateriaal
- * www.h-ouddemondgezond.nl → tips over verzorging
- * www.ivorenkruis.nl → divers folder materiaal